

Підготовка майбутніх учителів у ЗВО - вебінар 1
Подорож до професії вчителя – шлях здобуття освіти
студентами
Практична теорія вчителя – професійна ідентичність

2.12.2021 р., 16.30-17.00

Аня Хурінайнен-Косунен

Рія Палмквіст

Мислення та діяльність учителя - неявні знання

Взаємозв'язок між мисленням та діяльністю вчителя вивчався протягом багатьох десятиліть.

Модель навчання описує взаємозв'язок між процесом мислення вчителя та його діяльністю.

Мисленням учителя керують

- 1) планування (до та після навчання),
- 2) інтерактивні думки та рішення вчителя,
- 3) теорії та переконання

Частина моделі навчальних заходів, що описує діяльність учителя та включає:

- 1) діяльність учителя у класі,
- 2) діяльність учнів у класі,
- 3) досягнення учнів, які відіграють важливу роль у визначенні концепції теорії використання

(Кларк і Петерсон, 1986)

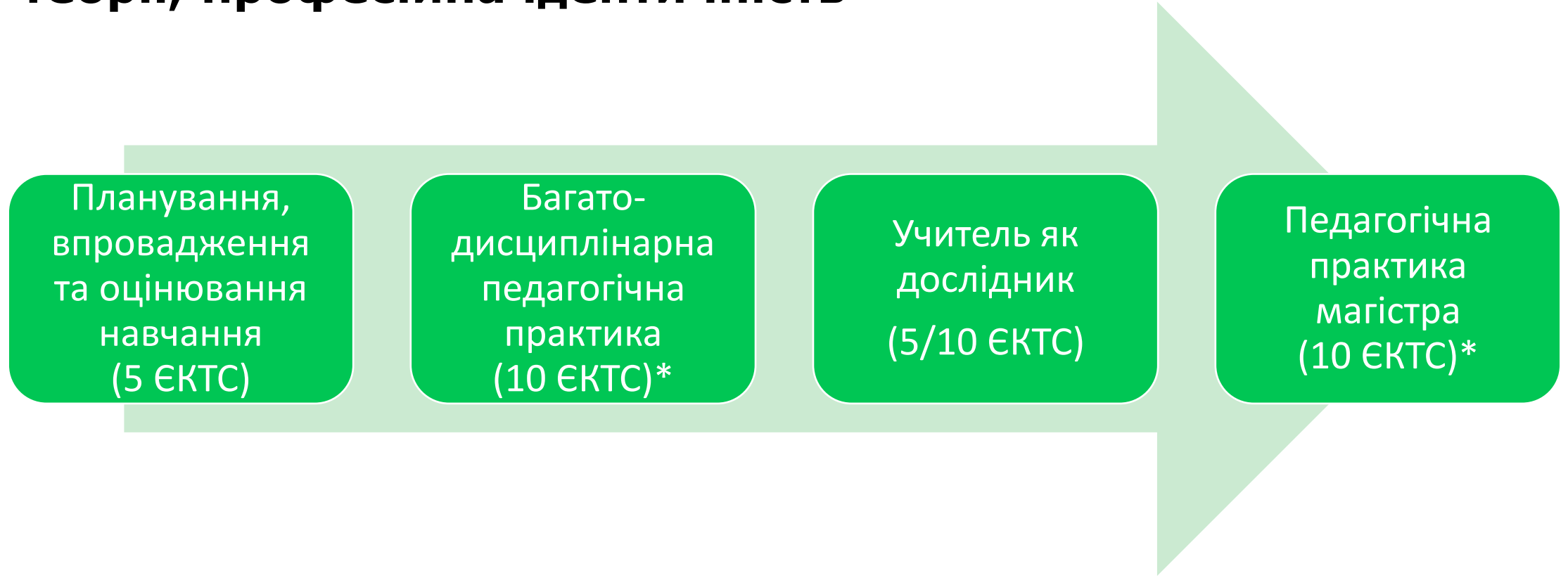
Засади моєї викладацької діяльності/мого вчителювання

Що я за викладач/учитель? Саморефлексія!

- Що впливає на мою викладацьку діяльність/моє вчителювання?
- Який мій ідеал хорошого вчителя/викладача? Яке його походження?
- Які цінності керують моєю викладацькою/шкільною діяльністю?
- Які переконання впливають на мою роботу?
- Як мій власний шкільний досвід визначає мою діяльність учителя?
- Що я думаю про навчання, знання, навички та людяність?

Подорож студентів-майбутніх учителів до професії вчителя - шлях навчання, розробка власної практичної теорії, професійна ідентичність

● ● Практична теорія вчителя – професійна ідентичність

- Це вбудована модель дій учителя.
- Вона керує педагогічними діями вчителя в класі.
- Включає погляди, особисті цінності, особисті переконання, досвід, знання та теорії, розуміння, упередження та цінності освіти й викладання

● ● Практичні теорії

Практична теорія вчителя

- Дуже особиста – у вчителів є власний досвід та інтерпретації
- Дуже динамічна - змінюється з часом, знаннями та новим досвідом
- Часто включає неявні знання вчителів
- > > несвідома інформація може керувати прийняттям рішень у навчанні інтуїтивно, без застосування знань, заснованих на фактичних даних
- > розуміння власної практичної теорії може бути викликом, якщо над цим активно не працювати

Практичні теорії

- Змінюються зі збільшенням знань і досвіду.
- Варто матеріалізувати - навчитися саморефлексії.
- Вчителі використовують практичну теорію як основу своєї повсякденної діяльності, але вона також віддзеркалює роздуми вчителів про своє викладання.

● ● Практичні теорії

У міру поглиблення розуміння власної практичної теорії планування та розстановка пріоритетів у викладанні стають чіткішими.

Викладання стає більш цілеспрямованим, ресурси зосереджуються на питаннях, важливих для власного викладання.

Людина починає більше думати про взаємодію, методи навчання, орієнтовані на учнів, вміння навчатися, мотивацію, залученість, участь

● ● Практичні теорії

- Практична теорія допомагає вчителям приймати педагогічні рішення на роботі.
- Якщо це абсолютно несвідомо, викладання може ґрунтуватися на переконаннях, уявленнях і припущеннях про викладання та навчання.
- Може містити забобони, які ні на чому не засновані.

Clark, C., Peterson, P. (1986). Teachers' Thought Processes. Occasional Paper No. 72. Michigan State University., East Lansing. Inst. for Research on Teaching.

Kettle, B & Sellars, N (1996): The development of student teachers practical theory of teaching

Korthagen, F.A.J.& Vasalos, A (2010): Going to the core:deepening reflection by connecting the person to the profession.

Stenberg, Katariina.(2011). Riittävän hyvä opettaja.PS-kustannus.

Stenberg, K., L. Karlsson, H. Pitkäniemi, and K. Maaranen. (2014). Beginning student teachers' teacher identities based on their practical theories. European Journal of Teacher Education, 37(2), 204-219.

Як студенти-майбутні вчителі можуть

● ● матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті - приклади

1. Роздуми - дискусії та твори

Саморефлексія

Рефлексія в парах

Рефлексія в групах

Короткі твори, розповіді, наративи про свої власні цінності, сильні сторони, інтереси, хобі тощо

Як студенти-майбутні вчителі можуть матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

2. Складіть список

- Характеристики хорошого вчителя - складіть список прикметників за дві хвилини. Обговоріть їх зі своєю парою. Відзначте п'ять найважливіших характеристик.
- Учитель повинен знати такі види навичок. Складіть список.
- Як виглядає хороша взаємодія?
- Напишіть список емоцій учителів у шкільному контексті.
  - > які з цих емоцій хороші / заборонені / погані для роботи з дітьми?
  - > як учитель може контролювати свої емоції?

Як студенти-майбутні вчителі можуть матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

3. Твердження: продовжіть речення

Хороший вчитель усіх розуміє, тому що...

Я хочу співпрацювати з батьками учнів, тому що...

Мені подобається кожен учень, тому що...

Мені не подобається кожен учень, тому що...

Я терплячий(а), тому що...

Я доброзичливий(а), тому що...

Я відчуваю себе рівною, тому що...

Я сповнений(а) ентузіазму, тому що...

Як студенти-майбутні вчителі можуть матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

4. Обговорення в парі чи групі:

- Які методи навчання є хорошими, чому?
- Учням не потрібні домашні завдання, чому?
- Хороша взаємодія з батьками учнів? Як вона виглядає?
- Що таке хороша взаємодія в класі?
- Як, на ваш погляд, виглядає ідеальна спільнота вчителів?
- Що ви думаєте про співпрацю з іншими вчителями?
- Як я можу розширити можливості учнів у навчанні?

Що ви думаєте про наведене ниже, що б ви зробили:

- шум під час уроків,
- учні ходять по класу та розмовляють,
- змагання у школі,
- учні мене не слухають,
- учні не слухають одне одного

● ● Як студенти-майбутні вчителі можуть матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

5. Складіть карту ролей учителя - створіть на її основі інтелект-карту

РОЛЬОВА КАРТА ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

● ● Як студенти-майбутні вчителі можуть матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

6. SWOT - як використовувати цей інструмент?

S= сильні сторони   W= слабкі сторони   O= можливості   T= загрози

- SWOT - це інструмент, який можна використовувати багатьма способами.
- У вашому особистісному розвитку як учителя, педагога тощо.
- У розвитку вашої шкільної культури, розробці освітніх програм тощо.
- Ваші власні характеристики, здібності, компетентності тощо

SWOT. Які Ви маєте

Сильні сторони

Як можна розвинути сильні сторони?

Слабкі сторони / напрямки, що потребують розвитку

Які у нас є можливості для усунення слабких сторін?

Можливості

Як ми можемо використовувати наші можливості?

Загрози

Як можна запобігти загрозам?

Як студенти-майбутні вчителі можуть

● ● матеріалізувати власну практичну теорію в педагогічній освіті

7. Студенти-майбутні вчителі щороку описують власну практичну теорію (1-3 сторінки) у своїх дослідженнях і діляться нею, пояснюють іншим - > саморефлексія, рефлексія у групі.

Коли ви поясните бачення своєї діяльності як учителя, ваші думки стануть чіткішими – забудьте про інтуїцію під час навчання учнів

● ● Як можна матеріалізувати власну практичну теорію як педагога?

Матеріалізуйте свою практичну теорію – опишіть її або намалюйте!
Який я учитель чи педагог?

- **Напишіть есе (1-2 сторінки)** про свою практичну теорію
АБО
- **Намалюйте і запишіть метафору** про свою практичну теорію:
наприклад,
  - інструктор з водіння,
  - продавець у магазині іграшок,
  - капітан круїзного лайнера тощоАБО
- **Складіть інтелект-карту** своєї практичної теорії

● ● Моя практична теорія - професійна ідентичність

**Цінності – переконання – досвід - знання
(теорія, компетентності)**

Які ваші цінності, переконання, сильні сторони,
досвід, знання, навички, компетентності,
ставлення, методи роботи....

Професійна навчальна спільнота (ПНС)

Матеріалізуйте свою практичну теорію – опишіть її або намалюйте!

1. Скористайтесь Додатком 1 для самостійного планування своєї практичної теорії. Далі почніть писати власну практичну теорію: 17.00-17.30 (30 хв)
2. Зайдіть у свою групу і поділіться/розкажіть своїм колегам про свою практичну теорію: 17.30-17.45 (15 хв)
3. Завершіть цю роботу до 2-го вебінару. Будьте готові прокоментувати свій досвід
- обсяг - близько 1-2 стор.

Моя практична теорія - професійна ідентичність (Додаток 1)

Для планування своєї практичної теорії Ви можете скористатися цією таблицею

Цінності	Переконання	Досвід	Знання, компетентності, дослідження, теорії